

يىندونەزىيا يىستىخلا مەشىتىنىڭ باس يىمامى نازارۋددىن جانە ونىڭ ساپارلاستارى شىنچياڭدا ەكسكۇرسىيادا، ساپاردا بولدى —

“شىنچياڭنىڭ تاجىرىيەلەرى، ʼادىس ـ امالدارى ۋېرەنۋەگە جانە ۇلگى الۋعا تايىدى”

ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر ʼان ايتىپ، بىگە باستى، دۈكەننىڭ شىندە قولدان جاسالغان دۇتار، تامبىر، داپ سىياقتى ۇلتتىق مۇزىكا اسپاپتارى قارسى الۋعا بولەندى، كوپىلىشك جاپا ـ تاراماغي قول تەلەفونـ. دارىن الپ شىغىپ توپتىق سۇرەتكە ئۇسىپ ەستەـ. لىك قالدردى.

جۇڭگو شىنچياڭ ۇلتتىق مۇزىكا اسپاپتار قىسـ. تاغىندا، شىنچياڭ كوركەمونەر شۇەيۋانى ۋان تۇڭشۇ مۇقام حۇجاتتارى سارايى سىياقتى ورنىداردا ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر مۇزىكا اسپاـ. بىن جاساۋشىلارمەن، مۇزىكا ورنىداۋشىلارمەن شـ. كەربلىي اۋىس ـ كۇپىس جاساپ، مۇزىكا اسپاپتاردـ. نىڭ جاساۋ بارىسىن ۇغىسىپ، از ۇلتىناردىڭ ʼاداسـ. تۇرلى مادەنيەتنىڭ باۋرامدىلىغىن سەزىندى. “بۇل اراداعى ويىن نومەرلەرى اسا تاماشا ەكەن” ـ دەدى ۋان تۇڭشۇ مۇقام حۇجاتتارى ساراينىدا 12 مۇقام ويىن ʼنومىرىن كورگەننەن كەيىن نازارۋددىن ومار.

“تاجىرىيەحانا بار ما؟”، “ۋىنىم شىكىزاتتارى قاي جەردەن اكەلىنەدى؟”... قاشقار جىياڭگوگو اۋىل شارۋاشلىغى علمـ. تەخنىكا شەكتى سەرىكـ. تەشتىگىندە ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر القا باستىعى چىن ۇنجۇنگە سۇراۋ قويىپ، كاسىپوـ رىننىڭ داھۇ جاعادىين ۇغىستى، ʼتۇرلى ونمەدەرـ. دىڭ ʼدامىن تاتىپ، “شىنچياڭ ʼدامىن” سەزىندى. “بايالىنىس ورناتىپ، سەلبەستىك جاساۋلاردـ. ئڭزدى قارسى الامز”، ـ دەدى ەكسكۇرسىيا ايقاـ. عانىنان كەيىن، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسنىڭ باسىم كوپ مۇشەلەرى چىن ۇنجۇنگە تانىسقىلارىن ۇسىنىپ تۇرىپ.

8 ـ ايدىڭ 3 ـ كۇنى، لىە تىيانشان حۇاچاي ساـ. يىاحت كورنىسى وڭىرىندە، لاۋاندا گۈلى الابىندا ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر گۇلدەردى تاماشالاپ، سۇرەتكە ʼتۇستى. “كەزىندەگى يەن ʼتۇز اسەم گۈل الابىنا اينالىپتى، ەكونومىكالىق ونمىدىلىگى دە جاقسى، بۇل جاڭا باستاما ايرىقشا كەرەمەت ەكەن”، ـ دەدى يىستىجىلا مەشىتنىڭ عىيادات سىستەرىن باسقارۋ تاراۋىنىڭ جاۋاپنىسى

بۇخاري سايل ادايل ʼسۇيىنىپ. قاشقار قالاسىنداى ايتكار مەشىتىندە، ʼۇرىمجى قالاسىنداى اق مەشىتتە، شىنچياڭ ʼسلام ʼدىنى شۇەيۋانىنىدا ەكسكۇرسىيادا بولغاندا ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر مەشىتتەردىڭ ʼدىني قىزـ. مەتكەرلەرىبەن ʼدىني قىىزمەتكەرلەردى باۋلۇ، ʼدىني قىيمىل ورىستەتۇ سىياقتى قاتىستى جاعدايلار جونىدە اۋىس ـ كۇپىس جاساپ، جۇڭگو ۇكىمەتـ. نىڭ قارجى شىعارىپ مەشىتتىڭ شىندەگى نەگىزدىك قۇرىلغىلاردى جاڭلااپ، دارەجەسىن جوعارىلاتقاـ. دىغىن، دىنگە سەنەتەن بۇقارانىڭ قالىپتى قاجەتىن قالماتامىىز ەتكەندىكىن ۇغىسىپ، جاپا ـ تاراماغي الـ. قاعدى.

اۋتونوميالى رايوندىق مۇراجايدا، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر تۇسىندىرۇشىگە ىلەسىپ «شىنچياڭنىڭ تارىحي مادەني ەسكەرتكىشتەر كورـ. مەسىن» ەكسكۇرسىيالادى، قالىڭ مادەني ەسكەرتـ. كىشتەر كوپىشلىككە شىنچياڭنىڭ ەجەلدەن بەرى جۇڭگونىڭ ايرىلباس ۇبىر بولگى ەكەندىگىن اىگەـ. لەدى.

“بۇل ارادا ساقталغان نارسەلەر مول ەكەن، ʼبىزدىڭ شىنچياڭنىڭ تارىچىن اناعۇرلىم شىكەرلەي تۇسىنۇبىمىزگە، ʼار ۇلت مادەنيەتىنىڭ اۋىس ـ كۇيەـ. سىن، توسىۋىن سەزىنۇبىمىزگە مۇمكىندىك جاسادى”، ـ دەدى يىستىجىلا مەشىتنىڭ باس حاتشىسى اسەب ساپۇدىن سوباندى.

“شىنچياڭنىڭ سوغىى جىلداردا قول جەتكىزـ. گەن كورنەكتى جەتتىستىك تاجىرىيەلەرى جانە ʼادىس ـ امالدارى ۋېرەنۋەگە جانە ۇلگى الۋعا تايىدى”. نازارۋددىن ومار مىنانى ʼبىلدىردى: بۇل مەنىڭ جۇڭگو شىنچياڭىنا ەكىشى رەت كەلۇم، وراسان زور داھۇ، وزگەرسى ماعان تەرەڭ اسەر قالدىردى. يىدنونەزىيا مەن جۇڭگونىڭ سەلبەستىك جاساسۇ نەگىزى جاقسى، بايالىنىستى، اۋىس ـ كۇـ. يىستى ونان ارى كۇشەيتىپ، ەكى جاقىتىڭ ʼارقايسى سالالارداعى سەلبەستىكتى تەرەڭدەتە ʼتۇسۇىن ۇمىت ەتەمىن.

2022 ـ جىلى لىيانپۇنگاڭ پورتى جىيىنى 300 مىللىيون توننا جۇك قايلىدادى، جونەلتتى، بۇل سايكەس مەزگىلدەگىدەن 3.۰% ار تىرتى. الەمدىك تەڭىز تاسىمالى جاعىنداى بەدەلدى مەدىا «لويد گازەتى» جاريبالاعان 2022 ـ جىلغى الەمدەگى 100 ۇلكەن كونتەينەر پورتى قاتارىندا لىيانپۇنگاڭ پورتى 33 ـ ورىندى يەلەدى.

كۇن باتتى، نۇتاس تەڭىز پورتى جاعىمدى التىن تۇسكە ەنىپ، ʼتپتى دە كۇشتى ومىرشەڭدىك بايقاقتى. بولاشاقتا لىيانپۇنگاڭ پورتى كەزەكتىكى كەـ. مەلەر لەنىياسنىڭ جالپى سانىن 120عا جەتكىىزىەك، كوپ تۇرلى ۇلكىدە بىرلەسىپ تاسىمالداۋ مولشەرى ʼبىر مىللىيون 500 مىڭ كونتەينەردەن اسپاق، 2025 ـ جىلغا جەتكەندە قايلداۋ ـ جونەلتۇ مولشەرى 400 مىللىيون تونناعا جەتەتىن شىعستاعى الپ پورتى قۇراـ. دى. “شىعستا تىنىق مۇحيت جاعالاۋىنا جالغاسانتىن، باـ. تستا ازبا ـ ەۋروپا شكى قۇرلىعنا تۇتاسانتىن، تەڭىز جاعالاۋىن بويلاپ وڭتۇستىك ـ سولتۇستىك پورتتى ۇلاستراتىن، شكى وزەندەردە جىياڭسۇعا، شاندىۇگعا، حىنانعا، انخۇيعا جەتەتىن زات اينالمى ۇلكەن ارناـ. سىن قالىپتاستىرامىز”، ـ دەدى لىيانپۇنگاڭ پورتى جازنامى شەكتەۋلى توبى شەكتى سەرىكتەستىگى پارىكومىنىڭ شۇجى، القا باستىعى ياك لۇك.

□ انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتىنىڭ ʼتىلشىسى تۇيا

8 ـ ايدىڭ 4 ـ كۇنىىنەن 6 ـ كۇنىىنە دەيىن، ەگىيەت مەدىيالارى ۋاكىلدەر ۋىيرەمسەندەگى 15 ادام شىنچياڭغا كەلىپ، ʼۇرىمجى قالاسىندا جانە سانجى خۇبىزۇ اۆتونوميالى وىلىسىندا ەكسكۇرسىيا ـ ساپاردا بولدى. 3 كۇندە مەدىيالار ۋاكىلدەر ۋىيرەمسى ىلگەرىندى ـ كەيىندى كاسىپورىن، كورنىس ʼوڭىرى، مەشىت جانە جوبا سارايى سىياقتى ورنىندارعا بارىپ، شىنچياڭنىڭ ەكونوميەـ. كا، قوعام، مادەنيەت، ʼدىني سەنىم ەركىندىگى سىياقتى جاقىنارداعى داھۇىن، وزگەرىستەرىن شـ. كەربلىي ۇغىستى.

تەمىر جول قۇرىلىسى اۋىر ونەر كاسىپ توبى جارىنا شەكتى سەرىكتەستىگى شىنچياڭ شەكتى سەرىكتەستىگىدە، شىنچياڭ زىچىڭ چۇانسو جوعارى، جاڭا تەخنىكالى اۋىل شارۋاـ. شىلغى جارىنا شەكتى سەرىكتەستىگىدە مەدىيالار ۋاكىلدەر ۋىيرەمسى ەرەكشە قىزمەۋشلىق تانتەـ. تى. “شىنچياڭنىڭ وزىق ماقنا تەرۇ ماشىناسى ەماقـ. تانى اۋتوماتتى تەرۇدى، تايلاۋدى سىكە اسرىپتى، ʼبىر ماشىنا تالاي ادامنىڭ قىزمەتىن ورنىدايدى ەكەن. زەرەدىلى LED وسىمدىك زاۋودنىڭ سۇ ۇنەمدەۋ تەخنىكاسى ادامدى تاڭ قالدىرادى. وسـ. زامانداىنان ونەر كاسىپ جانە اۋىل شارۋاشلىغى سالال سىندا جۇڭگو مەن ەگىيەت ەكى ەلدىڭ سەلبەستىك ʼوروسى كەڭ”، ـ دەدى ەگىيەت «پىرامىدا گازەتـ. نىڭ» جاۋاپتى رەداكتورى حانى اسىل.

شىنچياڭ خالىقارالىق ۇلكەن بازارىندا، ʼيىن تىرەسكەن قالا تۇرغىندارى مەن ساياحاتـ. شىلاردى، وزگەشە ەرەكشەلىككە يە دۇكەندەرـ. دى كورگەندە، ەگىيەت «قاھىرا تاۋلىگىنىڭ» ʼتىلشىسى مۇحاممەد ساحولى ەرىكىسىزدەن قايتا ـ قايتا قول تەلەفونىن الپ شىغىپ سۇرەتكە تارتتى. “بۇل ارادا خالىقتىڭ بەرەكە ـ بىرلىگى جاراتقان، ادامدارعا جاساعان مامىلەسى دە جاقسى. شىنچياڭنىڭ كوپتەگەن تۇرمىس ادەتتەرى مەن ازىق ـ تۇلكىتەرى ەگىيەتتىكىمەن ۇقساپ كەـ. تەدى ەكەن، بۇل ارانى ۇز ۇيمەيدى سەزىنىپ، تىنىسىم كەڭىپ، كوڭلىم كوتەرىلىپ قالدى”، ـ دەدى مۇحاممەد ساحولى.

كوشە بويىندا ارىتستەر ورنىداعان ۇيعۇر ۇلتىنىڭ تارتىمدى مۇزىكا اۋەنىن ەستىگەندە، مەدىيالار ۋاكىلدەر ۋىيرەمسنىڭ بىرنەشە مۇشەـ. سى مەن سول اراداعى قالا تۇرغىندارى، ساياـ. حاتشىلار دۇماندى بىگە باستى. ەگىيەتنىڭ مەدىا ʼتىلشىسى قاتىپا زاحرا بىلاي دەدى: “جەرگىلىك تىى ورنىداعى ادامدارمەن اڭگىسەلەسكەنىنەن كەيىن، مەن شىنچياڭنىڭ سۇيىسپەنىشلىككە تولى، تۇرمىسى جايلى جەر ەكەندىگىن سەزىندـ. دم، بۇل جەردىڭ خالىق تۇرمىستى قىزۇ سۇيەـ. دى ەكەن. قايتقاننان كەيىن، مەن شىنچياڭنىڭ داھۇ جەتتىستىكتەرىن ويىەكتىۋى تىجارلاپ، تاماـ. شا شىنچياڭدى كوپ تۇرغىدان كورسەتەمىن”. ʼۇرىمجى قالالقى مادەنيەت ورتالىغىنىڭ جوبا سارايسىندا، مەدىيالار ۋاكىلدەر ۋىيرەمسى شىنچياڭنىڭ “بىر بەلدەۋ، ʼبىر جول” قۇرىلىسىنا بەلسەنە ات سالىسۇ، جىبەك جولى ەكونومىكالىق بەلدەۋى وزەكتى رايون قۇرىلىسىن شىكەرلەي ىلگەرىلەتۇ جاعادىين ەگجىيە ـ تەگجەيلى ۇغىستى. ەگىيەت «اپنا گازەتىنىڭ» ورنىباسار جاـ. ۋاپتى رەداكتورى راباب فاسىيدىڭ جۇڭگو ىستەـ. رىن خابارلاۋمەن اينالىسقانىنا 10 جىل بولغان.

سىن جاساۋ قاجەت بولغان ʼشىنشارا نىسانىدارعا مەڭزەس، “ماتاۋ” تەكسەرىپ بەكىتۇ ۇلگىسىن تولقى پايدالانىپ، نىسانىداردىڭ قورشاعان ورتاعا جاسايتىن نىقالىن باعالاۋ حۇجاتىن تەكسەرىپ بەكىتۇ ۋاقت شەگىن ەڭ جوعارى شەكتە قىسقارتـ. تى؛ تاس جولى، تەمىر جول، سۇ يگىلىگى، سۇ ەلەكتر، فوتوۋولتىتىق ەلەكتر تاراتۇ سىياقتى نىسانـ. دارعا مەڭزەس، لاستاۋدان ساقىناتۇ جانە ونى جونگە سالۇ شارالارىن قاتاڭ تىياناقتاندىرۇ نەگىزىندـ. دە، قورشاعان ورتاعا جاسايتىن نىقالىن تەكسەرىپ بەـ. كىتۇدى لاستاۋشى زاتتاردىڭ جالپى مولشەرى كورـ. سەتكىشىسەن بايلانىستىرماۋعا بولالتىن بولدى.

مۇنان تىس، اۋتونوميالى رايوندىق ەكولوگىاـ. لىق ورتا مەڭگەرمەسى شىنچياڭ ۇكىمەتتىك قىزمەت كورسەتۇ ʼبىر تۇلعالانغان تۇغىرىنان تولقى پايدالاـ. نىپ، تەكسەرىپ بەكىتۇ، رۇقسات ەتۇ سىستەرىن يىتەرەت جەلىسىندەگى “بىر سايتتا ʼبىر جولدا ʼبمـ. تىرۇدى” جۇزەگە اسىرىپ، ۇكىمەتتىك قىزمەت كورسەتۇ سايتىنىدا قىزمەت كورسەتۇ سىستەرىن “جاقسى، ناشار باعالاۋمەن” جاپپاي قاتمتۇدى جاـ. زەگە اسىرىپ، قىزمەت كورسەتۇ ويىەكتىسىنىڭ رۇـ. زىلىق دارەجەسى ارقىلى قىزمەت كورسەتۇ ساپاسىن سارالادى. سونمەن بىرگە، ماھانداىغان قىزمەتكەرـ. لەردى ايقاق، وىلىس، قالالارداعى قاتىستى كاسىپوـ.

ەگىيەت مەدىيالارى ۋاكىلدەر ۋىيرەمسى تاماشا شىنچياڭدى القادى —

“جۇڭگوغا تاغى كەلسەم، الدىمەن شىنچياڭغا كەلەمىن”

ول بىلاي دەدى: “وسى جولعى ساپارىمىدا شىنچياڭنىڭ قالا قۇرىلىسى، ەكونوميكالىق داھۇ سىياقتى جاقىناردا قول جەتكىزگەن كورنەكتى تابىستارىن، خالىقتىڭ تۇرمىس دەڭگەيىنىڭ ۇزدىكىسىز جوعارىلغاندىغىن كوردىم، مۇنىڭ بارلىغى جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ بار كۇشپەن قولداۋ كورسەتۇىنىڭ ارقاسىندا سىكە اسپپ وتىر. “بىر بەلدەۋ، ʼبىر جول‘ باستاماسى العا قويىلغاندىغىنىڭ 10 جىلدىغى بايالىنىسـ. مەن، جۇڭگو مەن ەگىيەت ەكى ەلدىڭ ەكوـ. نوميكالىق داھۇ، عىلىم ـ تەخنىكا سىياقتى سالالاردا ʼتپتى دە كوپ سەلبەستىك جاساسۇىن ۇمىت ەتەمىن”.

ەگىيەت مەملەكەتتىك جاڭغىرىق سايتىنىڭ ʼتىلشىسى مازان ʼسلام بىيل 22 جاستا، حانىزۇ ʼتىلن جاتىق سويلەيدى. تىيانشان بوعدا كولى كوـ. رنىس ʼوڭىرىن ساياحاتتاعانىنان كەيىن، ول بىلاي دەدى: “بىز جۇڭگوغا باستان ـ ايقاق نازار اۋداـ. رىپ كەلمىز، وسى جولى شىنچياڭغا كەلىپ، بۇل ارانىڭ كوركى كوز تارتاتىن كورنىسىن، خالىقتىڭ بەرەكە ـ بىرلىككە ەكىدىگىن كوردىك، كەيىن وراي بولىپ جۇڭگوغا تاغى كەلسەم، الدىمەن شىنچياڭغا كەلەمىن”.

شىنچياڭ خالىقارالىق كورمە ورتالىغىندا، مەدىيالار ۋاكىلدەر ۋىيرەمسى “شىنچياڭنىڭ لاڭـ. كەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ كۇرەمسى نەگىزگى تاقىرىپتىق كورمەسىن” ەكسكۇرسىيالاپ، شىنچياڭنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ جاعادىين ۇغىستى.

ەگىيەت اقيارات باس مەكەمەسى مەكەمە باستىغىنىڭ اقىلشىسى، شەتەل مەدىيالارىن باسقارۇ مەكەمەسىنىڭ باستىعى ابدۇلھۇات ابۇ زايد بىلاي دەدى: شىنچياڭنىڭ ʼارقايسى جاقىناردا قول جەتـ. كىزگەن تابىستارى ادامدى سۇيىندىردەدى، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ارقىلى ʼبىىز شىنچياڭداى ʼار ۇلت خالىقتىڭ ʼدىنى سەنىم ەركىندىگىنىڭ تولقى قالماتامىىز ەتلىگەندىكىن، ʼار ۇلت مادەنيەـ. نىنىڭ جاقسى قورعالغاندىغىن جانە جالغاستىرىلـ. ەاندىغىن كوردىك؛ سونمەن بىرگە شىنچياڭ ۇكىمەتىنىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشـ. قارىلىقتى الاستاۋ جاعىندا زور قۇلىنىسى جاساـ. عاندىغىن دا كوردىك، بۇل باتسى ەلدەرىنىڭ جانە باتسى مەدىيالارنىڭ خابارلاعان مازمۇنىداـ. رىمەن مۇلدە ۇقسامايدى ەكەن، بۇعان شىندىق ەڭ جاقسى جاۋاپ.

ەكسكۇرسىيا ـ ساپار سوڭىندا، مەدىيالار ۋاـ. كىلدەر ۋىيرەمسى مەن شىنچياڭنىڭ قاتىستى تاـ. راۋلارى اڭگىسە ʼماجىلىسىن وتكىىزىپ اۋىس ـ كۇپىس جاسادى. قاتىستى تاراۋلاردىڭ جاۋاپتەـ. لارى وقۇ ـ اعارتۇ، ەمدەۋ، مادەنيەت، ساياـ. حات، ۇلت، ʼدىن، اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۇ سىياقتى جاقىناردان شىنچياڭنىڭ نەگىزگى جاعداـ. بىن تانىستىردى ʼارى ۋاكىلدەر ۋىيرەمسەندەگـ. لىمىردىڭ كوڭىل بولگەن ماسەلەلەرىنە ەگجىيە ـ تەگجەيىلى جاۋاپ بەردى. ۋاكىلدەر ۋىيرەمسنىڭ مۇشەلەرى ʼبىر اۋزىدان ەكسكۇرسىيا ـ ساپارى باردـ. سىندا كورگەن ـ بىلگەن جاعدايلارنىڭ تانىستىرىغان جاعدايىمەن ʼوزارا ساي كەلگەندىگىن ʼبىلدىردى: ابدۇلھۇات ابۇ زايد مىنانى ʼبىلدىردى: “بىز گازەت، سايت سىياقتى تۇغىرلامىزدان پايدـ. دالانىپ، شىنچياڭنىڭ جەر ـ جەرىنەن كورگەن ـ بىلگەندەرەيمىزدى تانىستىرىپ، خالىقارالىق قوعامعا شىنايى شىنچياڭدى باياندانيمىز”.

رىندارعا بىرلەسىپ كوتەرمەگە الىپ، بايالىنىس جاساپ، كومەكتەسۇ ـ سۇيەمەلدەۋ ورىستەتۇتكە جىبەرىپ، “كاسىپورىنلاردىڭ قورشاعان ورتاعا جاـ. سايتىن نىقالىن باعالاۋعا مالىمەدەۋىن كۇتۇدەن” “برىقتى تۇردە زىدەپ بارىپ قىزمەت كورسەتۇگە” وزگەرتىپ، شىن مانىندە نەگىزگى ساتى ۇشىن ناقتى ʼغىس سىتەدى.

“بىز بۇقارانىڭ رىزا بولغان ـ بولماعاندىغىن نەگىزگى تاقىرىپتىق تارىبىەنىڭ ونمىدىلىگىن باعالايدـ. تىن ʼتۇبىرلى ولىشمە ەتىك”. اۋتونوميالى رايونـ. دىق ەكولوگىيالىق ورتا مەڭگەرمەسى پارىتيا باشسـ. لىق گرۇپپاسىنىڭ مۇشەسى، ورنىباسار مەڭگەرمە باستىغى تىيان فىلڭ مىنانى ʼبىلدىردى: كەلەلىسى باسقىشتا، نازاردى “8 ʼمىرى كاسىپ سالاسى شوغـ. رىنا” شوغىرلاندىرىپ، شىنچياڭنىڭ جوعارى ساياـ. لى داھۇىن ىلگەرىلەتۇدىڭ كۇش سالۇ ʼتۇيىنىن ʼدال تاۋىپ، قورشاعان ورتاعا جاسايتىن نىقالىن باـ. عالاۋدى تەكسەرىپ بەكىتۇدىڭ ونمىدىلىگىن، شاراـ. لارىن ۇزدىكىسىز كەمەلدەندىرىپ، قۇرىلىس نىسانـ. دارىنىڭ ەرتەرەك تىياناقتانىپ اتقارلۇقن قالماتامىىز مەپ، شارۋاشلىق ـ ساۋدا ورتاسىن ۇزدىكىسىز جاـ. بايلاندىرىپ، ەكولوگىيالىق ورتانى جوعارى دەڭـ. گەيدە قورعاۋ ارقىلى ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپاـ. لى داھۇىن جەبەيمىز.

□ انار بۇلت \ شىنچياڭ گازەتىنىڭ ʼتىلشىسى لى جىيا ـ ني

شلىڭگىر شىلدەدەگى شىنچياڭدا كۇن قاباعات سىسىپ كەتتى، جەمسى ـ جىدەكىنىڭ خوش ʼيىسى شار ـ تارايقا تارالىپ، ساياحاتشىلار ʼيىن تىرەسەدى.

8 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنىنەن 5 ـ كۇنىنە دەيىن، يىدـ. دنونەزىيا يىستىخلا مەشىتىنىڭ باس يىمامى نازارۋددىن ومار جانە ونىڭ ساپارلاستارى شىنچياڭغا كەلىپ، قاشقار ايماعىندا، لىە قازاتق اۋتونوميالى وىلىسىندا جانە ʼۇرىمجى قالاسىندا ەكسكۇرسىيادا، ساپاردا بولدى.

شىنچياڭداى كەزىندە، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرـ. مەسىندەگىلەر كاسىپورىن، بازار، مەشىت، كورنىس ʼوڭىرى سىياقتى ورنىندارعا بارىپ، شىنچياڭنىڭ ەكوـ. نوميكالىق داھۇ، ەكولوگىيالىق وركەنيەت، ʼار ۇلتنىڭ مادەنيەتىن جالغاستىرۇ، قورعاۋ سىياقتى جاقىناردا قول جەتكىزگەن وراسان زور تابىستارىن سەزىندى. قاشقار قالاسى كونە قالا رايونىن قورعاۋ كەـ. شەندى باسقارۇ ەسكەرتكىش ساراينىدا، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر ʼارىبىر پارشا سۇرەتتەن، ʼارىبىر ناقتى كورنىستەن كونە قالا رايونىنىڭ تارىحي داھۇىنا مۇقيات قايرىنلا قاراپ، شىنچياڭ ۇكىمەتىنىڭ كونە قالا رايونىن جاڭالاۋدا جاساعان قۇلىنىستارىن ۇغىستى. كونە قالانى جاڭالاۋ باردـ. سىندا جەرگىلىكتى ورنىنداعى از ۇلتىناردىڭ كوپتەگەن مادەنيەت ەرەكشەلىگىن قورعاپ قانا قالماي، تۇرـ. عىنداردىڭ پىكىرى مەن ۇسىنىستارن دا تولقى قۇرمەت ەتىلىپ، “بىر وتباسىنا، ʼبىر جوبا” جانساـ. لماندىغىن بىلگەن سولڭ، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمـ. سىندەگىلەر قايران قالدى.

قاشقار بايرىغى قالاسىندا، ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەر تۇسىندىرۇشىگە ىلەسىپ ʼتۇرلى بازارلاردى ارالاپ كورگەندە، ساياحاتشىلار ʼالىسىن ـ ʼالى ەكسكۇرسىيا ـ ساپار ۋىيرەمسەندەگىلەرگە اماذـ. داستى. ۇلتتىق مۇزىكا اسپاپ جاساۋ ـ ساتۇ دۇكەنىدـ. نە كىرگەندە، شاتتىق اۋەنى كوتەرىلىپ، ەكسكۇرسىيا ـ

(باسى 1 ـ بەتتە)

كەمەمەن جاعاعا شىغىپ، وسى قاربالاس كۇيدـ. دەگى كەمەجايدىڭ قاي ـ قاي جەرىنەن ادامداردى جولقىتردىق، ايتسە دە ايدالداپ بىزبەن سويلەسەتىندـ. دەي ادام شىقپادى. 42 جاستاعى جاعالاۋ ـ كوپىر كرانىن چۇرگىزۇشى چىن فىڭياڭ مەڭگەرۇ تۇغىردـ. نان ʼبىر ʼسات تە كوز الماي وتىر، ول كۇيەننەننى اقىرىن عانا يتەرىگەندە، جۇرگىزۇشى بولمەشەشى كرانىنىڭ ورتاغى بولگىنەن قوزعالىپ، كەڭىستىكتە كەمە تۇراقتىڭ توبەسىندەگى نەشە 10 مەتر بىيىكتىكـ. تەگى ورنىغا توتە سىرىغىپ باردى. ول وسىندا كوـ. تەرىگىش بىلىكتى مەڭگەرىپ كۈنەننەينەرلەردى تىبەيدى، نۇسىرەدى، الدىڭغىى جاعى كوگىلدىر تەڭىز، استىڭغى جاعى 10 مىڭ توننالىق الپ كەمە، كۇيەننەنىڭ ۇستىندە مىزعىماس الاقان، قۇلاق تۇـ. بىندە كوتەرىگىش شىنجىردىڭ شيراتىلغان داۋىسى.

چىن فىڭياڭ كەمەجايغا 2005 ـ جىلى كەلگەن، 2016 ـ جىلدان باستاپ الپ جاعالاۋ ـ كوپىر كرانىن جۇرگىزگەن. جۇرگىزۇشلىەر كونەننەينەردى ʼبىر رەت تىبەپ ـ ʼتۇسىرۇدى “بىر كوتەرۇ” دەپ اتايدـ. دى. “ەڭ قاربالاس كەزىدە ʼبىر كۇندە 300 كوتەرـ. دىم، ەڭ شۇغىل كەزدەردە ورتا ەسپىيەن 2 مېيۇنتا ʼبىر كوتەردىم”، ـ دەدى چىن فىڭياڭ. ـ “بۇل اراـ.

(باسى 1 ـ بەتتە)

تەكسەرىپ بەكىتۇ ونمىدىلىگىن ونان ارى جوعارىلاتاۋ ۇشىن، اۋتونوميالى رايوندىق ەكولوگـ. يالىق ورتا مەڭگەرمەسى ەكولوگىيالىق ورتا بويىنشا كىرۇگە رۇقسات ەتۇدى قاتايۇمەن بىرگە، برىقتى تۇردە قۇرىلىس ورنىدارىمەن ʼتۇبىلىستىرىپ، بۇندـ. داردى نىقشامداپ، بارىستى ساپالالاندىرىپ، نىسان قۇرىلىسىندا تاپ بولغان قىيىندىقتار مەن ماسەلەلەردى بەلسەنە شەشىپ، نىساننىڭ ەرتەرەك تىياناقتانۇنا، ەرـ. تەرەك قۇرىلىس باستاۋىنا قۇلىشىنىس جاسادى.

“قورشاعان ورتاعا جاسايتىن نىقالىن باعالاۋـ. دى تەكسەرىپ بەكىتۇدىڭ جاسىل ارناسىن اشىپ، تەخنىكالىق ساراپتاۋدى الدىمەن ورىستەتىنىڭ”. اۋـ. تونوميالى رايوندىق ەكولوگىيالىق ورتا مەڭگەرمەـ. سى قورشاعان ورتاعا جاسايتىن نىقالىن باعالاۋ جانە نىعستىرۇدى باسقارۇ باسقارماسنىڭ باستىغى چىن يۇيشىن بىلاي دەپ تانىستىردى: كەلەلى نىسان قۇرىلىسىن بار كۇشپەن قالماتامىىز ەتۇ ۇشىن، اۋتونوميالى رايوندىق ەكولوگىيالىق ورتا مەڭگەرمەسى كەلەلى نىسانىداردى تەكسەرىپ بەكىتۇ قىزمەت ارناۋلى بىنان قۇرىپ، سول جىلى قۇرىلىس باستاعان قوماقتى قارجى قوسىلغان نىسانـ. دار جونىنەن دەر كەزىندە قۇرىلىس ورنىدارىنا “قورشاعان ورتاعا جاسايتىن نىقالىن باعالاۋدى تەكـ.